

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 268

van **FREYA PERDAENS**

datum: 20 november 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Fost Plus - Geïnde bijdrage voor verpakkingen (2)

Fost Plus staat in voor de promotie, coördinatie en financiering van de selectieve inzameling, sortering en recyclage van huishoudelijk verpakkingsafval.

De jaarlijkse bijdrage van de leden van Fost Plus wordt berekend op basis van de zogenaamde Groene Punt-tarieven. De Groene Punt-tarieven worden elk jaar aangepast op basis van de effectieve kosten voor de inzameling, sortering en recyclage van de verpakkingen. Ook de opbrengsten die Fost Plus haalt uit de verkoop van de materialen worden in rekening gebracht. Als we de tarieven zien die Fost Plus aanrekent, zien we daarbij voor sommige materialen stijgingen en voor sommige materialen dalingen voor de jaren 2019-2020-2021.

Op 16 oktober 2020 stelde ik een schriftelijke vraag (nr. 91) over deze grote verschillen in prijzen over de jaren heen. Als verklaring deelde de minister het volgende mee: "De groene punt tarieven worden vastgesteld per materiaalstroom (glas, drankkarton, papier-karton, aluminium, PET, HDPE...). Het tarief per materiaalstroom wordt hoofdzakelijk bepaald door de netto kost voor de inzameling, sortering en recyclage van het materiaal (totale kost - verkoopwaarde recycleert). Derhalve is er uiteraard een grote variatie in de tarieven tussen de materialen. Gezien de reële kost de drijvende factor is, kunnen er tegengestelde trends optreden tussen de verschillende materialen."

Op mijn vraag naar het grote verschil dat aangerekend wordt voor 'PET harde verpakkingen, andere dan flessen en flacons transparant' en 'PET flessen en flacons transparant kleurloos' werd onder meer het volgende geantwoord: "Transparante, kleurloze PET-flessen zijn meer waard op de recyclagemarkt dan gekleurde flessen. Gekleurde flessen kunnen immers niet terug gerecycleerd worden naar kleurloze PET, waardoor er minder toepassingsmogelijkheden zijn voor het granulaat". En "In tegenstelling tot de PET flessen hebben de andere PET verpakkingen zelfs een negatieve waarde in de recyclagemarkt. Vandaar ook het aanzienlijk hogere groene punt tarief."

Op mijn vraag naar de sterke verhoging van het Groene Punt-tarief voor papier en karton werd geantwoord dat de internationale marktprijzen voor papier-karton sterk zijn gedaald, en dat dit weerspiegeld wordt in de verhoging van het Groene Punt-tarief.

Ik heb volgende bijkomende vragen voor de minister.

1. Kan de minister voor de jaren 2019-2021 meedelen hoe de Groene Punt-tarieven per materiaalstroom werden samengesteld? Kan de minister voor elke materiaalstroom per jaar de totale kostprijs apart voor inzameling, sortering en recyclage geven voor en de verkoopwaarde van het recyclaat, om zo duidelijk weer te geven hoe het tarief exact werd samengesteld?
2. Speelt het verschil in kleur tussen transparante en gekleurde PET-flessen voor hun waarde ook mee als reden voor de negatieve waarde van andere PET-verpakkingen? Met andere woorden, zouden transparante PET-verpakkingen of een aparte behandeling ervan hogere prijzen genereren?
3. Eerder bleek dat de Coronacrisis een grote factor was in de daling van de prijs voor papier en karton. Normaal gezien worden de Groene Punt-tarieven telkens per jaar vastgelegd. Zijn er echter mogelijkheden dat dit, gezien de niet-alledaagse omstandigheden, geëvalueerd wordt tijdens het jaar 2021 en dat de tarieven herberekend worden?

ANTWOORD

op vraag nr. 268 van 20 november 2020

van **FREYA PERDAENS**

1. Het Groene Punt tarief wordt op niveau van de raad van bestuur van Fost Plus vastgelegd op basis van vooraf bepaalde principes. Aan de IVC wordt jaarlijks het budget, de Groene Punt tarieven en berekeningsmethode voor het komende jaar voorgelegd. Op die manier houdt de IVC toezicht op de correcte toepassing van de berekeningsmethode (art 28 §2 van de erkenning) en kan gegarandeerd worden dat er voldoende middelen zijn bij Fost Plus om al haar verplichtingen na te komen.

In de documenten die aan de IVC worden voorgelegd, staat onder andere welke omzetter gebudgetteerd wordt op basis van de inkomsten uit het Groene Punt en de inkomsten uit de verkoop van materialen. In 2021 liggen de inkomsten die moeten verworven worden via de Groene Punt € 75 miljoen hoger dan in 2019. Dit is voornamelijk te verklaren door de uitvoering van nieuwe projecten op "on-the-go" consumptie, de uitrol van de uitgebreide blauwe zak, de stijgende druk op prijzen voor ophaling en de daling in waarde van bepaalde materialen. In bijlage zit een overzicht van de evolutie van de materiaalprijzen (verkoopprijs na uitsortering). Hieruit blijkt duidelijk een groot verschil in materiaalwaarde en divergerende trends over de jaren. Dit vertaalt zich uiteraard in verschillende Groene Punt tarieven per materiaal.

De Groene Punt tarieven worden immers per materiaal berekend, waarbij alle kosten die rechtstreeks kunnen worden toegeschreven aan een specifiek materiaal daaraan worden toegewezen. De overige indirecte kosten worden via een verdeelsleutel over alle materialen gealloceerd. De inkomsten van of de kosten voor de verkoop van de verzamelde en gesorteerde materialen op de recyclagemarkt worden eveneens per materiaal in de berekening gevoegd. De Groene punt tarieven kunnen daardoor onderling en van jaar tot jaar aanzienlijk verschillen. Ze zijn een directe afspiegeling van het deficit in de circulaire keten van elk materiaal afzonderlijk.

De periode 2019-2021 kenmerkt zich door een aantal nieuwe Groene Punt-tarieven (meer verschillende materiaalsoorten door het uitsorteren in 14 fracties i.p.v. 8), nieuwe sorteermethodes en het opstarten van de vermarkting van nieuwe plastic stromen. Dit maakt een eenvoudige vergelijking over de jaren lastig. De voornaamste elementen om te onthouden om de evolutie van de tarieven tussen 2019 en 2021 te verklaren zijn de volgende:

- de overgang naar meer Groene Punt tarieven voor de verschillende plasticstromen;
- de transitieperiode voor de inzameling, sortering en vermarkting volgens het nieuwe scenario voor de blauwe zak;
- de additionele verplichtingen opgelegd in de nieuwe erkenning van Fost Plus;
- eerder dalende trend van de materiaalprijzen (o.a. ten gevolge Corona-crisis).

2. Zoals merkbaar is in de tarieven van de PET-flessen speelt kleur zeker een belangrijke rol. De tarieven voor de PET-flessen hebben echter geen invloed op de andere PET-verpakkingen. Momenteel worden de andere PET-verpakkingen niet apart per kleur uitgesorteerd. Het gaat namelijk om een volledig aparte stroom. PET schaaltes bijvoorbeeld worden gethermoformeerd (PET-flessen niet) en moeten daardoor een ander mechanisch recyclageproces ondergaan (dat veel minder ontwikkeld is dan het proces voor flessen). Dit maakt ook dat om bijvoorbeeld bottle to bottle recyclage te realiseren, PET-schaaltes niet in die stroom mogen terecht komen.

Met de uitrol van de p+md zak worden nieuwe "state of the art" sorteercentra gebouwd. In Vlaanderen zullen twee van deze sorteercentra reeds begin volgend jaar op kruissnelheid functioneren. Deze sorteercentra zijn o.a. om hun flexibiliteit gekozen: zij moeten van de huidige 8 fracties naar 14 fracties gaan uitsorteren en ook flexibel kunnen inspelen op eventueel nieuwe sorteereisen de komende jaren. Vanaf het moment dat de nieuwe sorteercentra volledig op kruissnelheid functioneren, zal Fost Plus kijken of er een verdere uitsortering, bijvoorbeeld verdere kleursortering op PET verpakkingen, een meerwaarde kan bieden.

3. De stijging van het Groene Punt tarief voor papier en karton heeft meerdere andere oorzaken naast de Coronacrisis. Wat betreft de waarde van het materiaal speelt vooral de verzadiging van de markt door de Chinese importban op dergelijke stromen. Anderzijds zijn er ook de stijgende inzamelkosten omwille van o.a. financieringsverplichtingen voor containers bij gezinnen, de nieuwe verdeelsleutel verpakkingen versus niet-verpakkingen (waardoor Fost Plus een hoger deel moet betalen van de inzamelkost) en de stijging van de inzamelfrequentie (in grote steden). Principieel berekent Fost Plus slechts eens per jaar de tarieven. Dit spoort mee in de financiële jaarplanning van de budgetten. Dit biedt stabiliteit over een jaar wat ook belangrijk is voor de leden van Fost Plus. Tot dusver is er geen nood geweest aan tussentijdse aanpassingen.

BIJLAGE

[Overzicht waarde materialen \(in €/ton\) gebruikt in budget Fost Plus](#)